

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного
бізнесу _____

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО _____

“ 30 ” *серпня* 2023 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи міжнародної безпеки

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва)
Спеціальність _____ 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
_____ та регіональні студії» _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ «Міжнародні відносини та регіональні студії» _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу _____

2023/ 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу


“29” серпня 2023 року, протокол №1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. екон. наук, доцентка кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Ірина ПАНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1

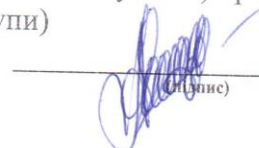
Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства


(підпис) — Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено з гаранткою освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) « Міжнародні відносини та регіональні студії»

назва освітньої програми


Гарантка освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)


(підпис) — Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу


(підпис) — Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи міжнародної безпеки» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки «Міжнародні відносини та регіональні студії» рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань з міжнародної безпеки, а також умінь прогнозування ризиків та загроз національній безпеці, обґрунтування заходів для мінімізації їх негативного впливу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 17. Здатність працювати як автономно, так і у команді;

ЗК 18. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.

- формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК19 Здатність оцінювати регіональні комплекси безпеки та військово-політичного співробітництва країн та регіонів світу.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
4-й	-

Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Самостійна робота	
42 год.	-
в т.ч. Індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН23. Розуміти події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Загальна характеристика та суть права міжнародної безпеки

Зміст поняття «право міжнародної безпеки», відмежування його від інших суміжних категорій. Становлення права міжнародної безпеки, як окремої галузі міжнародного права. Принципи права міжнародної безпеки. Джерела права міжнародної безпеки. Види міжнародної безпеки.

Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок

Визначення поняття «міжнародне співробітництво» та його суть. Сучасні форми міжнародного співробітництва. Суб'єкти міжнародного співробітництва.

Зміст поняття «міжнародний конфлікт». Загальна характеристика причин виникнення міжнародних конфліктів. Типологія міжнародних конфліктів. Зміст поняття «міжнародний правопорядок», підходи до його розуміння. Мета та завдання міжнародного правопорядку. Структура міжнародного правопорядку. Загальна характеристика засобів забезпечення міжнародного правопорядку. Загальна характеристика моделей міжнародної безпеки.

Тема 3. Міжнародна воєнна безпека

Зміст поняття «міжнародна воєнна безпека»: загальний огляд теоретичних положень. Система та принципи міжнародної воєнної безпеки. Джерела міжнародного права у сфері воєнної безпеки. Огляд та характеристика негативних чинників, що впливають на міжнародну воєнну безпеку. Типологія військових конфліктів. Гібридна війна. Сучасні засоби забезпечення міжнародної воєнної безпеки. Міжнародно-правовий режим роззброєння та обмеження озброєнь. Миротворчі місії.

Тема 4. Міжнародна економічна безпека

Підходи до визначення поняття «міжнародна економічна безпека». Спеціальні принципи міжнародної економічної безпеки. Джерела міжнародного права у сфері економічної безпеки. Характеристика чинників, що впливають на міжнародну економічну безпеку. Міжнародні засоби забезпечення економічної безпеки.

Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека

Визначення поняття «міжнародна інформаційна безпека», характеристика її складових. Принципи та джерела міжнародної інформаційної безпеки. Сучасні негативні чинники, що

впливають на міжнародну інформаційну безпеку. Кіберзлочини. Інформаційна війна. Система міжнародних засобів забезпечення інформаційної безпеки.

Тема 6. Міжнародна екологічна безпека

Зміст поняття «міжнародна екологічна безпека», її зв'язок з іншими видами безпеки. Принципи та джерела міжнародного права у сфері екологічної безпеки. Суб'єктивні та об'єктивні чинники, які мають негативний вплив на міжнародну екологічну безпеку. Екоцид. Організаційні та матеріальні засоби забезпечення міжнародної екологічної безпеки. Діяльність Greenpeace. Червоний список Міжнародного союзу охорони природи.

Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека

Відмінності між поняттями «безпека» та «захищеність» у міжнародно-правових актах. Визначення понять «міжнародна ядерна безпека» та «міжнародна радіаційна безпека». Міжнародно-правовий режим ядерної та радіаційної безпеки та його нормативне забезпечення. Спеціальні принципи міжнародного права у сфері ядерної та радіаційної безпеки. Функціональне призначення та діяльність Міжнародного агентства з атомної енергії. Європейське товариство з атомної енергії. Без'ядерний статус, як особливість воєнної політики держави. Без'ядерний статус України.

Тема 8. Міжнародна соціальна безпека

Підходи до розуміння поняття «міжнародна соціальна безпека». Похідний характер загроз у сфері соціальної безпеки. Загальні та галузеві джерела міжнародного права у сфері соціальної безпеки. Соціальні обов'язки держави у міжнародному праві. Загальна характеристика загроз у сфері міжнародної соціальної безпеки. Сучасні міжнародно-правові засоби забезпечення міжнародної соціальної безпеки. Проблема біженців. Сучасні питання гендерної рівності. Трудова міграція.

Тема 9. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму

Визначення поняття «тероризм» та інших суміжних категорій. Суть та структура міжнародно-правового режиму протидії тероризму. Міжнародний захист прав людини в умовах протидії тероризму. Міжнародно-правове регулювання форм протидії тероризму. Проведення контртерористичних операцій.

Тема 10. Українська держава у системі міжнародної безпеки

Нормативно-правові засади участі України у міжнародних заходах у сфері безпеки. Інституційні основи національної безпеки України. Загальний огляд системи воєнної безпеки України. Нормативні та інституційні основи інших видів національної безпеки. Вектори розвитку Української держави у сфері безпеки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальна характеристика та суть права міжнародної безпеки.	10	2	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку.	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-

Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок.												
Тема 3. Міжнародна воєнна безпека.	12	4	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Міжнародна економічна безпека.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека.	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Міжнародна екологічна безпека.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека.	8	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Міжнародна соціальна безпека.	8	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму.	8	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Українська держава у системі міжнародної безпеки.	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	16	-	-	42	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок.	2
2	Тема 4. Міжнародна економічна безпека.	2
3	Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека.	2
4	Тема 6. Міжнародна екологічна безпека.	2
5	Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека.	2
6	Тема 8. Міжнародна соціальна безпека.	2
7	Тема 9. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму.	2
8	Тема 10. Українська держава у системі міжнародної безпеки.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (доповіді)	Кількість годин
1	Тема 1. Загальна характеристика та суть права міжнародної безпеки. 1. Надати визначення поняття «право міжнародної безпеки», його предмет. 2. Дослідити суб'єкти та об'єкти права міжнародної безпеки. 3. Проаналізувати нормативне закріплення та аналіз основних принципів права міжнародної безпеки. 4. Розглянути загальний огляд та класифікацію джерел права міжнародної безпеки. 5. Охарактеризувати види та моделі міжнародної безпеки. 6. Виокремити взаємозв'язок видів міжнародної безпеки. - підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.	8

2	<p>Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок.</p> <p>1. Розглянути особливості участі суб'єктів міжнародного права у міжнародному співробітництві.</p> <p>2. Дослідити міжнародний конфлікт, зокрема, надати визначення поняття та його суть.</p> <p>3. Розкрити види та форми міжнародних конфліктів.</p> <p>4. Дослідити міжнародний правопорядок, зокрема, надати визначення поняття та загальну характеристику структури.</p> <p>5 Проаналізувати мету міжнародного правопорядку і способи її досягнення.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	4
3	<p>Тема 3. Міжнародна воєнна безпека.</p> <p>1. Розглянути підходи до визначення поняття «міжнародна воєнна безпека».</p> <p>2. Надати характеристику предмету, об'єктів та суб'єктів міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>3. Виокремити зв'язок міжнародної воєнної безпеки з національною безпекою.</p> <p>4. Порівняти невизнані та частково визнані держави, як суб'єкти міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>5. Ознайомитися з джерела міжнародної воєнної безпеки, зокрема, оглядовою характеристикою та класифікацією.</p> <p>6. Проаналізувати акт агресії, як передумову військового конфлікту: міжнародно-правове регулювання.</p> <p>7. Розглянути війну, як основну форму міжнародного військового конфлікту.</p> <p>8. Надати загальну характеристику гібридної війни, як форми міжнародного конфлікту.</p> <p>9. Вивчити нормативні та організаційні засоби забезпечення міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>10. Охарактеризувати форми матеріальних засобів забезпечення міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	8
5	<p>Тема 4. Міжнародна економічна безпека.</p> <p>1. Дослідити визначення та сутність поняття «міжнародна економічна безпека».</p> <p>2. Надати характеристику предмету, об'єктів та суб'єктів міжнародної економічної безпеки.</p> <p>3. Виявити взаємозв'язок міжнародної економічної безпеки з іншими видами безпеки.</p> <p>4. Проаналізувати спеціальні принципи міжнародної економічної безпеки.</p> <p>5. Визначити джерела міжнародного права у сфері економічної безпеки, а також особливості їх основних положень.</p> <p>6. Ознайомитись з міжнародно-правовим забезпеченням економічної рівності суб'єктів міжнародного права.</p> <p>7. Розглянути характеристику та класифікацію негативних чинників, які впливають на міжнародну економічну безпеку.</p> <p>8. Назвати організаційні засоби забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>9. Запропонувати сучасні матеріальні засоби забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	6

5	<p>Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розглянути історію становлення системи міжнародної інформаційної безпеки. 2. Надати визначення поняття «міжнародна інформаційна безпека», дослідити особливості об'єктів та суб'єктів. 3. Проаналізувати принципи міжнародного права у сфері інформаційної безпеки. 4. Вивчити класифікацію міжнародно-правових актів, які регулюють інформаційні правовідносини. 5. Охарактеризувати сучасні загрози у сфері міжнародної інформаційної безпеки. 6. Інформаційна зброя, як спосіб нанесення шкоди інформаційній безпеці. 7. Кіберзлочинність: суть та форми. 8. Поглибити знання щодо інформаційної війни, як сучасної загрози міжнародній безпеці. 9. Запропонувати організаційні та матеріальні засоби забезпечення міжнародної інформаційної безпеки. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	4
6	<p>Тема 6. Міжнародна екологічна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з поняттям міжнародної екологічної безпеки та її зв'язком з іншими видами безпеки. 2. Виокремити особливості складових міжнародної екологічної безпеки. 3. Порівняти спеціальні принципи міжнародного права у сфері екологічної безпеки. 4. Надати характеристику основних положень міжнародно-правових актів у сфері екологічної безпеки. 5. Дослідити екологічну безпеку (захищеність) людини за міжнародним правом. 6. Запропонувати загальну характеристику негативних чинників, які впливають на міжнародну екологічну безпеку. 7. Пояснити екоцид, як міжнародний злочин. 8. Охарактеризувати сучасні способи забезпечення міжнародної екологічної безпеки, а також оцінку їх дієвості. 9. Визначити неурядові міжнародні організації у системі екологічної безпеки. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	4
7	<p>Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надати визначення поняття «міжнародна ядерна безпека» та «міжнародна радіаційна безпека». 2. Висвітлити особливості ядерної та радіаційної безпеки серед інших видів міжнародної безпеки. 3. Вдосконалити знання щодо джерел міжнародного права у сфері міжнародної ядерної та радіаційної безпеки. 4. Розглянути без'ядерний режим, як основну умову забезпечення міжнародної ядерної безпеки. 5. Визначити роль міжнародного агентства з атомної енергії, розглянути правовий статус та надати аналіз діяльності. 6. Пояснити мирне використання ядерної енергії в Європейському Союзі. <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	2
8	<p>Міжнародна соціальна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе на тему: «Вплив міжнародної трудової міграції на економіку країн Європейського Союзу». Здобувач за власним бажанням може обрати одну або декілька країн Європейського Союзу, за яким 	2

	бажає проводити наукове дослідження.	
9	<p>Міжнародно-правовий режим протидії тероризму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розглянути історію становлення міжнародно-правового режиму як інструменту протидії тероризму. 2. Надати визначення поняття «тероризм». Відмежування тероризму від інших злочинів. 3. Надати загальну характеристику актів міжнародного права у сфері протидії тероризму. 4. Поглибити знання щодо інституційної основи міжнародно-правового режиму протидії тероризму. 5. Дослідити особливості захисту прав людини в умовах протидії тероризму. 6. Міжнародно-правове регулювання проведення контртерористичних операцій. 7. Загальний огляд рішень Європейського суду з прав людини щодо осіб, які засуджені за вчинення терористичних актів. Навести приклади. <ul style="list-style-type: none"> - підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань. 	2
10	<p>Українська держава у системі міжнародної безпеки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надати загальний огляд зовнішньополітичної діяльності держави, її членство у міжнародних організаціях. 2. Зробити доповідь за темою «Без'ядерний статус України: історія та сучасність». 3. Написати есе за темою «Система воєнної безпеки на території України: сучасні виклики та загрози в рамках російського воєнного вторгнення». 4. Проаналізувати актуальність міжнародної інформаційної безпеки для сучасної Української держави. 5. Охарактеризувати участь України у міжнародних заходах забезпечення міжнародної соціальної безпеки. 6. Дослідити транскордонне переміщення відходів за законодавством України. <ul style="list-style-type: none"> - підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань. 	2
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Основи міжнародної безпеки» навчальним планом не передбачене.

7. Методи навчання

Під методом навчання розуміємо спосіб упорядкованої взаємозв'язаної діяльності викладача, направленої на досягнення мети вивчення дисципліни, рішення завдань виховання і розвитку студента в процесі навчання. Тобто, це – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції
- семінарські заняття
- самостійна робота студентів
- консультації.

На основі підходу за джерелами знань розмежовують три групи методів навчання: словесні, наочні, практичні.

До словесних відносяться: лекцію, розповідь; пояснення; бесіду, яку за місцем у навчальному процесі, розрізняють на вступну, поточну й підсумкову.

Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації, ілюстрації та спостережень. Ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Практичні методи навчання (завдання, реферати, доповіді) спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання. Вони сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми, розділу. Практична робота спрямована на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань та сприяє закріпленню знань, отриманих на лекції.

За характером логіки пізнання в навчальному процесі природно використовуються методи, відповідні логіці. Це – аналіз, синтез, індукція, дедукція. Вони можуть діяти й у певному взаємозв'язку.

Залежно від рівня розумової активності студентів виділяють такі методи навчання: проблемний виклад (проблемно-інформаційний), пошуковий, дослідницький.

Самостійна робота студента є невід'ємною складовою освітнього процесу у вищому навчальному закладі, в процесі якої заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Основи міжнародної безпеки» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при визначенні підсумкової залікової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної семестрової роботи. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів:

- тестові завдання;
- розв'язування задач;
- виконання творчих завдань.

Сума балів, які здобувач вищої освіти може набрати за поточним контролем, дорівнює 60. Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів. Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою дисципліни «Основи міжнародної безпеки». Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100. Набрана здобувачем кількість балів служить основою для оцінки за національною шкалою.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання 1 – 10 балів.

Теоретичне питання 2 – 10 балів.

Тести – 20 балів (10 тестових завдань * 2 бали).

Критерії оцінювання для семінарських занять з дисципліни «Основи міжнародної безпеки»»

Усний виступ, виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
3	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
2	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0,5	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ.

2 бали нараховуються здобувачам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.

1 бал нараховується здобувачам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не

достатньо вільно володіють її змістом.

Критерії поточного контролю знань студентів

Поточний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Поточний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
15-20	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі тестові завдання.
10-14	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину тестових завдань.
5-9	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість тестових завдань.
1-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість тестових завдань.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (заліку): виконання поточного контролю у вигляді тестів за результатами яких він набрав не менше 31 балу.

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку та екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Підсумковий контроль оцінюється у 40 балів та представлений у вигляді тестових та /або відкритих питань.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання заліку, становить 50 балів.

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0). У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи міжнародної безпеки», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5750>.

9. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни (денна форма навчання):

Вивчення тем – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – 20 балів; виконання практичних завдань – 20 балів; поточний контроль – 20 балів)

Підсумковий контроль – 40 балів (з них: відповідь на теоретичні питання – 20 балів; тестові завдання – 20 балів АБО 20 тестових завдань – 40 балів).

Заохочувальні бали – виконання індивідуального завдання – 5 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Основи міжнародної безпеки» – 10 балів.

Максимальні значення оцінювання діяльності студента при вивченні навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота								Разом	Залікова робота	Сума
T2	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	40	100
7	7	7	7	8	8	8	8			
60										

T2, T4 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 31 балу з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства : пер. з англ. Київ : Вид. дім « Києво-Могилянська академія», 2018. 109 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
3. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія. Харків : Право, 2021. 776 с.
4. Загурська-Антонюк В. Ф. Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу. *ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. Інвестиції: практика та досвід.* 2020. № 13-14. С.103-109.
5. Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) та ін. Харків: «Фоліо», 2020. 192 с.
6. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів, 2018. 446 с.
7. Куц Г.М. Концептуалізація понять «національна безпека» і «державна безпека» у політико-правовому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, збірник наукових праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. Вип. 1 (20). DOI: <https://doi.org/10.34142/24130060.2020.20.1.13>
8. Основи міжнародної безпеки: методичні рекомендації до семінарських занять,

самостійної та індивідуальної роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії») / уклад.: канд. екон. наук, доцент Панова І. О. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. – 42 с.

9. Панова І.О., Багінська А.В. Теоретичні основи дослідження авторитаризму як виклику міжнародному порядку. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм.* 2023. Вип. 17. С. 49-55. DOI: 10.26565/2310-9513-2023-17-05

10. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 224 с.

11. Примуш Р. Б. Система колективної безпеки як основа національної та міжнародної безпеки. *ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. Інвестиції: практика та досвід.* 2022. №5 С.71–75.

12. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 436 с.

13. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.

14. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ : Вістка, 2018. 216 с.

15. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ : Наш формат. 2019. 608 с.

16. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.

17. Юхименко, Петро. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.

18. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія / за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с

19. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations : 7-th ed. United Kingdom : Oxford University Press, 2017. 610 p.

20. Booth, Ken. Theory of World Security. *Cambridge University Press.* 2007. 489 p.

21. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World. Thousand Oaks : SAGE, 2018. 648 p.

22. Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future / Elena and others. Brussels, 2022. 83 p.

23. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.

24. Bekkers F., Louw H., Bolder P. Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. *Hague Centre for Strategic Studies.* 2019. P. 56.

25. International Organization and Global Governance. 2 nd ed. / Weiss T. G., Wilkinson R. (eds.). London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.

26. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations. 7 th ed. / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

27. Major General (Retired) Robert Gordon. Peace Operations Training Institute. Fifth edition. Williamsburg : Peace Operations Training Institute. 2022. 179 p.

Допоміжна література

1. Буяджа С. Позитивний досвід правового регулювання боротьби з кіберзлочинністю в країнах ЄС. *Європейський політичний і правовий дискурс.* 2017. Vol. 4. Iss. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2017_4_4_7.

2. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с.

3. Глобальна та національна безпека: підручник / В.І. Абрамов та ін. ; за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.

4. Єремєєва І.А. Проблеми трансформації міжнародних збройних конфліктів у

сучасному світі. *Politicus*. 2017. №6. С.128–131.

5. Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика : навч. посіб. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 428 с
6. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ : Наш Формат, 2018. 320 с.
7. Коппель О., Пархомчук О. Міжнародні відносини ХХ ст. : навчальний посібник. Київ : Друкарський двір, 2019. 390 с.
8. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. 195 с.
9. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети / за ред. І. Горобець та ін. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України 2017. 436 с.
10. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
11. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
12. Панова І.О., Багінська А.В. Типологія та характеристики авторитарних політичних режимів. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2023. №5. С. 6–11. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-5-6-11>
13. Панова І.О., Жеваго О.К. Історико-теоретичні аспекти дослідження формування зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран. «*Проблеми економіки*». 2022. № 2, т. 5. С.32–38.
14. Тіт О. Суспільні рухи як форма громадянського активізму в сучасній Україні. *Вісник Львівського ун-ту. Серія «Філософсько-політологічні студії»*. 2019. Вип. 24. С. 204–211.
15. Хаас Р. Розхитаний світ: зовнішня політика Америки і криза старого ладу / пер. з англ. Микола Климчук. Київ : Основи, 2019. 375 с.
16. Шергін С. О.. Політологія міжнародних відносин: навчальний посібник. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
17. Cheberyako O. V., Kolesnyk V. F. International security in the frame of modern global challenges: Collection of scientific works. Vilnius : Mykolas Romeris University, 2018. 556 p.
18. Steger M. B. Globalization : A Very Short Introduction. 4th ed. USA : Oxford University Press, 2017. 48 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Amnesty International. URL: <https://www.amnesty.org.ua>
2. Foreign Affairs /magazine/. URL: <https://www.foreignaffairs.com>
3. Foreign Policy. URL: <https://foreignpolicy.com>
4. International Security Journal. URL: <https://direct.mit.edu/isec>
5. UN News. Global perspective Human stories. <https://news.un.org/en/>
6. UN. URL: <https://www.un.org/en/>
7. Stockholm International Peace Research Institute. URL: <https://sipri.org>
8. RAND Corporation: Global Security. URL: <https://www.rand.org/topics/global-security.html>
9. The International Institute for Strategic Studies. URL: <https://www.iiss.org>
10. Закон України «Про національну безпеку України» (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». Указ Президента України №121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з

заборною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи міжнародної безпеки» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5750>

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Основи міжнародної безпеки»

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу з навчальної роботи

_____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис)

« ____ » _____ 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу з навчальної роботи

_____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис)

« ____ » _____ 2023 р.